

IV.2. NEDERZETTINGSSTRUCTUUR

1. VISIE EN DOELSTELLINGEN

KERNGERICHT BELEID VOOR STEDELIJKE GEBIEDEN EN VOOR HET BUITENGEBIED

De gewenste nederzettingsstructuur wordt bepaald door een kernenbeleid in de stedelijke gebieden en netwerken en in het buitengebied. De kernen worden attractieve knooppunten, die op de verschillende schaalniveaus het wonen, de diensten en de economische ontwikkeling bundelen.

Verdere verspreide verstedelijking van het buitengebied en versnippering van de open ruimte moeten worden omgeboegen naar een kerngericht beleid dat de eigenheid en de leefbaarheid van het buitengebied moet garanderen. Bijkomende woningen moeten zoveel mogelijk in de kernen (inbreiding) of direct aansluitend bij de kernen worden gerealiseerd. Het onderscheid tussen stedelijk gebied en buitengebied moet worden gehandhaafd of versterkt. De belangrijkste nieuwe ontwikkelingen van Limburg moeten de stedelijke gebieden versterken. Dat stemt overeen met het principe van de gedecentreerde bundeling.

HIËRARCHIE VAN KERNEN

De competitie tussen kernen neemt toe en is steeds minder afhankelijk van de grootte van de kern. Daarnaast vervagen de kernen, omdat de omgeving steeds verder verstedelijkt. Dat is veelal het gevolg van vrij eenzijdige economische imperatieven (vraag, aanbod en beschikbaarheid) en van de bereikbaarheid. Tegelijkertijd zorgt dat proces voor een aantasting van de traditionele herkenbare kernvorm, vermits uitbreidingen langs invalswegen en verspreide bebouwing de regel zijn. Het traditioneel verband tussen kern en hinterland vervaagt. *Door kernversterking van steden en dorpen wordt waar mogelijk de traditionele verscheidenheid tussen bebouwd en onbebouwd gebied hersteld. Elke kern wordt als een knooppunt van een bepaald schaalniveau gezien. Zo'n knooppunt is dienstverlenend voor een bepaald hinterland, dat meteen zorgt voor de leefbaarheid van de kern. Kernen of knooppunten moeten daarom een minimale omvang hebben. Omdat hinterlanden van elkaar verschillen in grootte en elkaar bovendien overlappen en omdat kernen soms een specifieke taakstelling hebben, ontstaat er een gedifferentieerd aanbod van nederzettingen en voorzieningen.*

Dat planologisch vrij klassiek kernenpatroon is in belangrijke delen van de provincie nog aanwezig en daarom nog vrij gemakkelijk te behouden en/of te versterken. Door voldoende trappen te voorzien in het hiërarchisch patroon ontstaat bovendien een gedifferentieerde nederzettingsstructuur. De provincie formuleert een beleid voor de verschillende catego-

rieën. Daarin zit onder meer het lokatiebeleid voor verschillende kernfuncties.

VERSTERKING VAN HET STEDELIJK AANBOD ZONDER ALGHELE VERSTEDELIJING

Met het vervagen van de landsgrenzen moet de provincie Limburg zich beter positioneren in de nabije internationale context van het MHAL-gebied.

In vergelijking met de andere provincies en het ommeland heeft Limburg een zwak stedelijk imago. Dat kan een negatieve invloed hebben op de economische aantrekkingskracht van de provincie en voor het niveau van het verzorgings- en dienstenaanbod.

Kleinere steden hebben ook positieve aspecten. Zij zijn goed beheers- en bestuurbaar en aantrekkelijker voor buitengebiedbewoners die naar de stad wensen over te stappen.

Het gewenst ruimtelijk beleid wil een evenwichtig patroon (in spreiding en verhouding van onderlinge grootte) van kleine steden met een geleidelijke maar welbewuste groei tot een nog prettige en beheersbare schaal.

NIEUWE VORMEN VAN STEDELIJKHEID

Naast de traditioneel gegroeide historische nederzettingsstructuur met een herkenbare hiërarchie van kernen zijn in een aantal delen van de provincie andere ruimtelijke patronen tot stand gekomen. Dat geldt voornamelijk voor Midden-Limburg en Noord-Limburg. Die gebieden hebben een meer suburbaan patroon of netwerkarakter en zijn veel minder duidelijk leesbaar. De bestaande elementen van dat gegeven, zoals knooppunten, monofunctionele zones en lijninfrastructuren, worden geordend tot nieuwe vormen van stedelijkheid. Wonen en bedrijvigheid worden geconcentreerd in de knooppunten, die complementair zijn ten opzichte van elkaar. De lijninfrastructuren en de landschappelijke elementen binden het geheel. Terwijl er in de traditionele nederzettingsstructuur nog een zeker onderscheid is tussen stad en landschap, is er in het stedelijk netwerk een grote verweving van beide.

2. GEWENSTE NEDERZETTINGSSTRUCTUUR

2.1. Ruimtelijk concept

KAART 59: GEWENSTE NEDERZETTINGSSTRUCTUUR

De gewenste nederzettingsstructuur wordt bepaald door structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden in het zuiden van de provincie, stedelijke netwerken in de sterk geürbaniseerde gebieden van de provincie en een patroon van regelmatig verspreide kleinstedelijke gebieden van provinciaal

niveau in de minder verstedelijkte tussenzones.

De structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden Sint-Truiden en Tongeren vormen belangrijke concentratiepunten van bebouwing en dienstverlening in een groter open ruimte gebied dat o.a. doorloopt tot ver in de provincie Vlaams-Brabant.

De stedelijke netwerken vormen belangrijke concentraties van stedelijke activiteiten. Het stedelijk netwerk Midden-Limburg en de Kempische As zijn netwerken van Vlaams niveau tussen de Vlaamse ruit, de Brabantse steden in Nederland en het Ruhrgebied in Duitsland. Parallele infra-structuren (Albertkanaal, E313, E314, N71, IJzeren Rijn) zijn daarbij belangrijke dragers. Het stedelijk netwerk van provinciaal niveau Zuidelijk Maasland is grensoverschrijdend. Maastricht maakt er deel van uit. Het stedelijk netwerk van provinciaal niveau Lommel - Neerpelt - Overpelt is een deel van de Kempische As. Het is binnen de Kempische As een concentratie van hoogdynamische economische en stedelijke activiteiten. Het regionaalstedelijk gebied Hasselt - Genk en de kleinstedelijke gebieden in de netwerken zijn de knooppunten waarin de voorzieningen en de bewoning worden geconcentreerd. Ontwikkelingsperspectieven en specifieke taakstellingen worden voor elke kern bepaald in relatie tot heel het netwerk. Dat impliceert een samenwerkingsmodel op niveau van het netwerk.

De kleinstedelijke gebieden op provinciaal niveau die niet in een netwerk liggen, zijn de centrale knooppunten in het omgevend buitengebied. Zij zijn op hun niveau het economisch, cultureel en verzorgend centrum voor hun hinterland. Het traditioneel hiërarchisch kernenpatroon blijft hier behouden. In het buitengebied wordt een evenwichtige spreiding van kernen van verschillende niveaus nagestreefd (woonkernen, hoofddorpen en structuurondersteunende hoofddorpen).

In het buitengebied worden de dorpenbanden van West-Limburg, het rasterlandschap van Gete en Herk en de verspreide kernen van Droog Haspengouw als bijzondere ruimtelijke structuren beschouwd.

2.2. Elementen van Vlaams niveau

STEDELIJK NETWERK OP VLAAMS NIVEAU

De Vlaamse overheid selecteert het stedelijk netwerk Kempische As en het stedelijk netwerk Limburgs Mijng gebied. De provincie wenst volgende verfijningen aan te brengen op die selecties.

- Het stedelijk netwerk Kempische As heeft een internationale dimensie. De relatie met de kleinstedelijke gebieden in de provincie Antwerpen is duidelijk. Aan de andere zijde van het netwerk, net over de Nederlandse grens, liggen de industriegebieden van Budel en Weert. Het stedelijk net-

werk moet daarom in een internationaal en grensoverschrijdend perspectief worden gesitueerd.

- De provincie wil aan het stedelijk netwerk Limburgs Mijng gebied een eigen invulling geven. De provincie gebruikt daarvoor de term 'stedelijk netwerk Midden-Limburg'. Het regionaalstedelijk gebied Hasselt - Genk en het Albertkanaal zijn de voornaamste componenten voor de gewenste ruimtelijke structuur van dat netwerk.

REGIONAALSTEDELIJK GEBIED

Het Vlaams gewest selecteert Hasselt - Genk als regionaalstedelijk gebied. Voor de provincie is dat het voornaamste gebied van stedelijke ontwikkeling en het sluitstuk van de ruimtelijk-economische structuur van de provincie. Om competitief te zijn in het MHAL-gebied moet het stedelijk niveau worden verhoogd, aanvullend ten opzichte van de andere MHAL-steden.

2.3. Elementen van provinciaal niveau

STRUCTUURONDERSTEUNEND KLEINSTEDELIJK GEBIED

De Vlaamse overheid heeft voor de provincie Limburg Sint-Truiden en Tongeren als structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden geselecteerd. Deze structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden hebben een belangrijke stedelijke en concentrerende rol in het zuiden van de provincie. Hun stedelijke functies moeten maximaal worden versterkt zodat de bebouwingdruk op het omgevend buitengebied wordt beheerst.

STEDELIJK NETWERK OP PROVINCIAAL NIVEAU

De provincie selecteert het Zuidelijk Maasland als stedelijk netwerk op provinciaal niveau. Het gebied heeft een beperkte internationale betekenis maar is een essentiële stedelijk-economische stapsteen om Limburg beter te positioneren in een transnationale context. Het ontwikkelen van een gewenste ruimtelijke structuur voor een groter geheel moet het gebied beter voorbereiden op de druk van wonen en bedrijvigheid vanuit binnen- en buitenland.

De provincie selecteert het gebied Lommel - Neerpelt - Overpelt als tweede stedelijk netwerk op provinciaal niveau. Het betreft een onderdeel van de Kempische As, stedelijk netwerk op Vlaams niveau. Daarmee geeft de provincie aan dat het gebied een zwaartepunt is in de Kempische As, een bijzondere betekenis heeft voor de provincie en in zijn samenhang moet worden bekeken.

KLEINSTEDELIJK GEBIED IN EEN NETWERK

De kleinstedelijke gebieden Lommel, Maasmechelen en Neerpelt - Overpelt zijn de stedelijke knooppunten van een netwerk of sluiten aan op een netwerk. Hier is de hiërarchische relatie tussen de onderlinge delen van het netwerk veel

DEEL IV. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEVEN VOOR DEELSTRUCTUREN 2. NEDERZETTINGSSTRUCTUUR

minder uitgesproken. Daarom moet een afstemming komen van de ontwikkeling van de stedelijke gebieden in relatie tot het volledig netwerk.

AUTONOMOON KLEINSTEDELIJK GEBIED

Bij de autonome kleinstedelijke gebieden is de traditionele relatie tussen de kern en het hinterland nog duidelijk herkenbaar. Daarin komen geen andere stedelijke gebieden of netwerken voor. De autonome kleinstedelijke gebieden zijn omringd door grote aaneengesloten agrarische gebieden met een soms scherp contrast tussen stad en landschap. Het zijn meestal historische steden (Loonse steden) die het centrum en de sociaal-ruimtelijke en economische drager van hun omgeving zijn. De ruimtelijke structuur wordt behouden en versterkt. Het ruimtelijk beleid van de hoofdkern en de andere gemeenten moet op elkaar worden afgestemd. De autonome kleinstedelijke gebieden zijn Bilzen, Bree, Leopoldsburg en Maaseik.

STRUCTUURONDERSTEUNEND HOOFDDORP

Gekoppeld aan een evenwichtig spreidingspatroon van kernen wordt tussen de kleinstedelijke gebieden en de gewone hoofddorpen een aantal kernen gesitueerd met iets meer economische ontwikkelingsmogelijkheden. Het gaat om een aantal kleine historische steden (zoals Peer en Borgloon) en/of kernen die recent een sterke groei hebben gekend en bovendien behoorlijk uitgerust zijn (bijvoorbeeld Lanaken). Zij liggen alle in het buitengebied en hebben elk een hinterland met meerdere kleinere kernen. Voor hun directe omgeving hebben zij een structuurondersteunende taak. Ook ter ondersteuning van de stedelijke netwerken worden enkele structuurondersteunende hoofddorpen aangeduid.

GEWOON HOOFDDORP EN WOONKERN

De hoofddorpen en woonkernen zijn de kernen van het buitengebied waar de doelstelling van het gedeconcentreerd bundelen op het kleinste schaalniveau moet worden gerealiseerd. Die kernen dragen de ruimtelijke ontwikkelingen van het buitengebied inzake wonen, voorzieningen en bedrijvigheid op lokale schaal (zie ook informatief gedeelte, deel V, hoofdstuk 1.3.).

RASTERLANDSCHAP

Het gebied van Gete en Herk ten zuidwesten van Hasselt is een historisch ontwikkeld lintlandschap. De rasterstructuur heeft zich geënt op de structuur van beken en rivieren, van de overstromingszones en de lage vochtige gebieden. Dat heeft geleid tot grote onbebouwde gebieden omgeven door lintbebouwing. Een specifiek doelgericht beleid is noodzakelijk om verdere bebouwing in waterzieke gebieden tegen te gaan en te zoeken naar mogelijkheden van kernvorming en het ruimte-

lijk heroriënteren van de trend om steeds verder in linten te bouwen. Die ruimtelijke heroriëntatie moet gepaard gaan met het versterken van de natuurlijke structuur van het gebied.

GEBIED MET DORPENBANDEN

De ruimtelijke structuur van het gebied wordt bepaald door een sterke fysische structuur van bebouwde heuvelruggen en beekvalleien. Die structuur is de drager van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. De afwisselende stroken of dorpenbanden kenmerken het nederzettingsproces al van bij het ontstaan. Voor de verdere invulling van de opeenvolgende nederzettingen zijn zij bepalend, voor het economisch netwerk Albertkanaal zijn zij richtinggevend voor de herinterpretatie of ontwikkelingen van bedrijventerreinen.

GEBIED MET KERNDORPEN

De kernenstructuur van Droog Haspengouw is typisch voor een 'open-field-landschap': kernen in de dalen en akkerbouw op de heuvelruggen. Het merendeel van de kernen heeft nog een erg gave en compacte dorpsstructuur met nagenoeg geen lintbebouwing. Het duidelijk herkenbaar onderscheid tussen de bebouwde en de niet-bebouwde ruimte is het uitgangspunt voor de ruimtelijke ontwikkeling van die kernen.

3. UITWERKING VAN DE PROVINCIALE TAKEN**3.1. Selectie van stedelijke netwerken van provinciaal niveau**

De provincie selecteert het Zuidelijk Maasland en het gebied Lommel - Neerpelt - Overpelt als twee stedelijke netwerken van provinciaal niveau. Knooppunten, lijninfrastructuren, traditionele ruimtelijke fragmenten, zones en gebieden worden in hun totale gewenste ruimtelijke context gesitueerd.

De provincie zal in samenspraak met de gemeenten voor die netwerken een gewenste ruimtelijke structuur uitwerken en de ruimtebehoefte inzake wonen en bedrijvigheid verfijnen. Zij onderhoudt bovendien de contacten met de aangrenzende provincies.

3.2. Ontwikkelingsperspectieven voor kleinstedelijke gebieden

KAART 60: ONTWIKKELINGSPERSPECTIEVEN VOOR KLEINSTEDELIJKE GEBIEDEN

3.2.1. Structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden

SINT-TRUIDEN

De gewenste afbakening van Sint-Truiden wordt bepaald vanuit het standpunt van een verzorgende kern ten opzichte van zijn hinterland, zowel visueel (ruimtelijk beeld) als in het bijkomend aantal te realiseren woningen. Inbreiding primeert op uitbreiding. Sint-Truiden bezit tevens vanuit zijn bestaande structuur de mogelijkheid om zich te profileren als een stad met een relatief hoge bebouwingsdichtheid, afgewisseld met waardevolle open stedelijke ruimten (park, pleinen, groene gordel omheen de binnenstad, Cicindriavallei enz.). Het station van Sint-Truiden is het belangrijkste verzamel- en overstappunt van het openbaar vervoer in de streek. De stationsomgeving kan in die zin als een intern knooppunt worden ontwikkeld. De kleinhandelszones langs Ringweg worden als onderdeel van het stedelijk gebied beschouwd.

Door de recente gewestplanwijziging in Brustem heeft Sint-Truiden talrijke mogelijkheden op economisch vlak (industrie en toerisme) gekregen. De ontwikkelingen op het voormalig militair domein moeten in relatie staan tot het stedelijk gebied en niet verder uitdijen in het landschap.

TONGEREN

Tongeren profileert zich in de eerste plaats als een centrum van diensten en voorzieningen en heeft als oude Romeinse stad een belangrijk toeristisch potentieel. Bijkomende stedelijke functies worden voornamelijk opgevangen door inbreiding van het binnenstadsgebied en verdichting van het stadsrandgebied.

De kwaliteiten van de omgeving als groot aaneengesloten landschappelijk waardevol gebied met een sterk agrarisch karakter vormen de omkadering van de stad. Bij mogelijke uitbreidingen moeten die kwaliteiten gevrijwaard blijven.

De recente industriële ontwikkeling van Tongeren-oost in de onmiddellijke nabijheid van de E313 heeft een achterstand op vlak van de industriële werkgelegenheid in de streek goedgemaakt. Nieuwe ontwikkelingen gebeuren het best gebundeld, gekoppeld aan de reële behoefte en met oog voor ongewenste neveneffecten, zoals een te grote verkeersdruk. Het is wenselijk om het bedrijventerrein Tongeren-oost als een afzonderlijk onderdeel van het stedelijk gebied te benaderen en niet aan te sluiten aan de kernstad.

3.2.2. Kleinstedelijke gebieden van provinciaal niveau in een netwerk

LOMMELE

Lommel is geselecteerd als een kleinstedelijk gebied in het stedelijk netwerk Kempische As. De ontwikkeling ervan moet worden afgestemd op die van de andere stedelijke gebieden in het netwerk.

Om de stedelijke positie van Lommel te handhaven en te versterken is het belangrijk om de gewenste afbakening af te stemmen op de bestaande gefragmenteerde ontwikkelingen enerzijds en een interne verdichting voorop te stellen anderzijds. Er kan worden onderzocht of het stedelijk gebied kan worden beschouwd als een verzameling van bestaande en nieuwe stedelijke fragmenten (bijvoorbeeld het centrum, de stationsomgeving aan de overzijde van N71, de verschillende bedrijventerreinen, Vossemeren enz.) van elkaar gescheiden door open ruimten en met een voldoende dichtheid. Het draagvlak voor de stedelijkheid kan daardoor worden vergroot. Ook moet de afbakening van het stedelijk gebied worden bekeken afhankelijk van de logistieke en industriële ontwikkeling van het netwerk Kempische As. Lommel zal zich als industriële pool moeten positioneren binnen dat netwerk. De aanwezige infrastructuur (kanaal, weg, spoor) zullen die taak helpen waarmaken. Op toeristisch-recreatief vlak zullen de ontwikkelingen worden geënt op de valorisatie van de omgevende landschappelijke troeven.

Lommel is ook nog omringd door zeer waardevolle groengebieden en heeft in het noorden een waterwinningsgebied. Tussen Lommel en de omliggende kernen liggen nog agrarisch waardevolle gebieden, die als ontwikkelingsgrenzen kunnen optreden. Inbouwen van herkenbare grenzen tussen kernen, woongebieden, industriegebieden speelt een hoofdrol bij het structureren van de recente suburbane ontwikkelingen.

MAASMECHELEN

Maasmechelen heeft als stedelijk gebied binnen het stedelijk netwerk Zuidelijk Maasland een belangrijke rol te vervullen. Door bundeling in de deconcentratie en samenhang in de stedelijke structuren zal het zijn inwendige dynamiek kunnen versterken.

Maasmechelen moet zowel in woon- als in industriegebied verdichten. De mogelijkheden tot bijkomende woningbouw die het ruimtelijk structuurplan provincie Limburg voorziet, zullen een pluspunt zijn voor interne groei en verdichting.

Het bedrijventerrein 'Oude Bunders' heeft de mogelijkheid tot verdichting door een beter gebruik van de industriegronden, rekening houdend met de natuurverbodende functie van de Kikbeek. Voor het bedrijventerrein 'Op de Berg' (ligging in het Park Hoge Kempen) is een uitdovingbeleid gewenst. Het voormalig mijnterrein in het noorden van de gemeente kan als

DEEL IV. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEVEN VOOR DEELSTRUCTUREN 2. NEDERZETTINGSSTRUCTUUR

toeristische pool van bovenlokaal niveau worden uitgewerkt. Een eventuele hoogwaardige openbaar vervoerverbinding op het oud kolenspoor kan de bereikbaarheid vanuit Midden-Limburg bevorderen.

Harde grenzen voor de afbakening zijn noodzakelijk wegens de grote bebouwde oppervlakte. De Zuid-Willemsvaart, de E314 (behalve voor industrie), het kolenspoor, de bosrand (evenwijdig aan de steilrand van het Kempens Plateau) ondersteunen en stimuleren verdichting en interne groei. Eisden-dorp is de enige uitzondering op de grens van het kanaal. De landschapsecologische gebieden in het westen en de agrarisch waardevolle en eveneens landschapsecologische gebieden in het oosten en het zuiden zijn te vrijwaren voor stedelijke ontwikkelingen. De aanwezigheid van een waterwinningsgebied vormt een beperking voor de stedelijke expansie ter hoogte van Eisden en Vucht.

NEERPELT - OVERPELT

Neerpelt en Overpelt zijn in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen als één stedelijk gebied geselecteerd in het netwerk Kempische As. Onderdelen van het stedelijk gebied kunnen een specifiek takenpakket ontwikkelen.

De primaire groei van het stedelijk gebied zal inwendig moeten gebeuren. Dat betekent een kerngerichte ontwikkeling van Neerpelt met een verdichting in Boseind en voor Overpelt een verdichting binnen de ring. Bijkomend zullen stedelijke ontwikkelingen worden gestimuleerd tussen Leopoldlaan en de spoorweg, het tussengebied van de twee kernen, in de stationsomgevingen. Overpelt zal zich samen met Lommel positioneren als industriële pool binnen het netwerk Kempische As.

Om suburbane ontwikkelingen en een vervaging van de kernen in het netwerk tegen te gaan is het nodig om de stedelijke structuren af te bakenen. Als infrastructurele grenzen kunnen het kanaal of de N71, de spoorweg en de expresweg worden beschouwd. Enkel het industriegebied van Overpelt bevindt zich als een aparte lob ten westen van de expresweg.

Een strikter keurslijf ontstaat door het vrijwaren van de landschappelijk en/of agrarisch waardevolle gebieden die Neerpelt en Overpelt omringen, en van het grensoverschrijdend natuurgebied Hageven (vogelrichtlijngebied) ten noordwesten van Neerpelt. De gewenste open ruimte verbindingen benadrukken de gaafheid van die landschappen en situeren zich ten westen en ten oosten van de kernen en over de beekvalleien (zijbeek van de Dommel tot Hageven en de Prinsenloop tevens waterwinningsgebied).

3.2.3. Autonome kleinstedelijke gebieden**BILZEN**

Bilzen moet zijn ruimtelijke herkenbaarheid en zijn autonome

stedelijke positie ten opzichte van het ommeland behouden en versterken. Het stedelijk functioneren kan worden versterkt door te streven naar een hogere concentratie aan stedelijke functies en wooneenheden in de randzone rond de verdichte historische kern. Bijkomende ruimte voor industriële activiteiten wordt gezocht in de vorm van verdichting van industriezones.

De niet-kernondersteunende groeitrends kunnen worden ingeperkt door aanwezige infrastructurele en natuurlijke grenzen als groeigrenzen voor het stedelijk gebied te laten fungeren zoals bijvoorbeeld de omleidingweg, de spoorweg, het reliëf van de Demervallei, de heuvelrug en de landschappelijk en agrarisch waardevolle open ruimten. Aangezien de natuur nauwelijks juridische bescherming geniet, is het vooral in het noorden wenselijk de open ruimten te versterken en te bundelen in open ruimte verbindingen die het stedelijk gebied zullen afbakenen.

BREE

Het hinterland van Bree is vrij ruim, maar dun en verspreid bebouwd. Om die positie van het hinterland te verstevigen is het wenselijk dat Bree zich in de eerste plaats als diensten-, voorzieningen-, tewerkstellings- en wooncentrum consolideert of versterkt. Vooral op het vlak van de woonvoorziening heeft Bree de voorbije decennia minder gescoord dan de omgevende gemeenten, waar het ongebreideld aanbod van open bebouwingspercelen een grote groei en een grote verspreiding en versnippering tot gevolg had. Een kwalitatief kleinstedelijk woonaanbod in de aangename omgeving van het historisch centrum moet een nieuwe aantrekkingspool worden en zal de mogelijkheden van het stedelijk gebied vergroten.

Bree is een tewerkstellingspool voor de omgeving. Binnen de grenzen van de draagkracht van de omgeving en rekening houdend met de begrenzingen die worden opgelegd door de belangrijke omgevende natuurlijke structuur, kan die tewerkstelling worden geoptimaliseerd.

Bree wordt omgeven door de waardevolle open ruimte gebieden van het Kempens Plateau en van de Vlakte van Bochoolt, hetgeen het gebied een interessante verscheidenheid geeft. Zowel ruimtelijk als landschappelijk is het van groot belang om de open ruimte te vrijwaren van verstedelijking en versnippering. Het kanaal en de grote ring zijn belangrijke infrastructuren, die een eerste grens vormen met het buitengebied.

LEOPOLDSBURG

De taakstelling van Leopoldsborg beperkt zich tot het uitbouwen van diensten, voorzieningen en wooneenheden binnen het stedelijk gebied. De industriële activiteiten blijven op lokaal niveau. Regionale industriële ontwikkelingen horen thuis in het economisch netwerk van het Albertkanaal.

Bijkomend is Leopoldsburg een stedelijk gebied aan de rand (en dus niet in) het economisch netwerk van het Albertkanaal. Leopoldsburg dient zijn autonome positie in het buitengebied te versterken. Ook toeristisch-recreatief is zijn rol beperkt.

Een groot gedeelte van het grondgebied van Leopoldsburg is niet geschikt voor stedelijke ontwikkelingen. In het westen ligt het natuurreservaat Gerheserheide en in het oosten en noorden het vogelrichtlijngebied, dat zich uitstrekt over het militair domein en de vallei van de Zwarte Beek. Die gebieden fungeren als contouren voor de gewenste afbakening van het stedelijk gebied. In het zuiden worden die contouren aangevuld met een open ruimte verbinding over de Grote Beekvallei, die de open ruimte van het militair domein met de agrarische gebieden ten zuiden van Heppen verbindt en de stedelijkheid begrenst. Leopoldsburg wordt als entiteit versterkt, waardoor de gewenste afbakening niet kan worden uitgebreid tot Heppen.

MAASEIK

Het is wenselijk dat Maaseik zich als centraal diensten- en voorzieningencentrum profileert en zijn troeven op gebied van toerisme en recreatie versterkt. Grensoverschrijdende samenwerking inzake waterrecreatie — met bijvoorbeeld Roermond — zou voor een ruime regio een herkenbaar en aantrekkelijk aanbod kunnen versterken.

De industriële activiteiten zijn veeleer beperkt. Als een eventuele uitbreiding van de kern voor wonen noodzakelijk is, primeert een groei in de richting van de Maas (infrastructurele barrière) of in beperkte mate zuidwaarts in de richting van de ring.

Vanuit het zuiden is de overgang tussen stad en open ruimte nog sterk waarneembaar. Dat is voor Limburg een bijna unieke situatie. Verdere uitbreiding van de stad houdt rekening met die 'vista'. Tussen Maaseik en Heppeneert wordt in een open ruimte verbinding van provinciaal niveau voorzien.

3.3. Selectie van hoofdorpen en woonkernen

3.3.1. Uitgangspunten

DIFFERENTIATIE VAN DE NEDERZETTINGSSTRUCTUUR

Het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen geeft aan de provincie de opdracht om hoofdorpen en woonkernen te selecteren. Om een meer verfijnd hiërarchisch beeld te ontwikkelen voegt het ruimtelijk structuurplan provincie Limburg structuurondersteunende hoofdorpen als derde categorie toe.

SUBSIDIARITEIT

Aan de gemeenten wordt een belangrijke rol toegekend. Daarom wordt het beleid inzake (structuurondersteunende)

hoofdorpen en woonkernen geformuleerd voor gemeenten en niet voor de geselecteerde kernen zelf. De gemeenten behouden een zekere vrijheid in het omgaan met die selecties.

MINIMAAL UITRUSTINGSNIVEAU

De selectiecriteria in het informatief gedeelte geven aan wat de minimale uitrustingsgraad en het gewenste draagvlak (aantal bewoners) is voor respectievelijk woonkernen, hoofdorpen en structuurondersteunende hoofdorpen.

Een beleid van concentratie van diensten, bedrijvigheid en bewoning is een goede garantie om dat niveau en de daaraan gekoppelde leefbaarheid te handhaven. Bij de woningprogramma's van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan wordt rekening gehouden met die kwantitatieve doelstellingen. Nieuwe diensten en voorzieningen horen bij voorkeur thuis in de hoofdorpen.

ELKE GEMEENTE MINSTENS ÉÉN HOOFDDORP

De provincie gaat ervan uit dat elke gemeente in de provincie Limburg minstens een hoofddorp heeft. Alleen de gemeente Herstappe vormt een uitzondering op die regel.

3.3.2. Selecties

STRUCTUURONDERSTEUNENDE GEMEENTEN IN HET BUITENGEBOED

KAART 61: SELECTIE VAN STRUCTUURONDERSTEUNENDE GEMEENTEN EN HOOFDDORPEN

De provincie selecteert een beperkt aantal structuurondersteunende gemeenten. Die selectie wordt gehanteerd voor het formuleren van een beleid in het ruimtelijk structuurplan provincie Limburg voor bijkomende lokale bedrijventerreinen in die gemeenten.

De structuurondersteunende gemeenten na kwantitatieve selectie en voor zover niet geselecteerd als stedelijk gebied (zie informatief gedeelte) zijn: Beringen, Borgloon, Dilsen-Stokkem, Hamont-Achel, Houthalen-Helchteren, Lanaken, Peer en Tessenderlo.

Wegens haar positie in het netwerk Midden-Limburg wordt de gemeente Heusden-Zolder toegevoegd aan de lijst van de structuurondersteunende gemeenten. Het strokengebied heeft geen centrale stedelijke kern en er wordt geopteerd om de stedelijke ontwikkelingen te concentreren in meerdere goed gespreide knooppunten (Leopoldsburg, Beringen, Tessenderlo en Heusden-Zolder). Ook Herk-de-Stad wordt toegevoegd als structuurondersteunende gemeente. Het betreft een kern met een concentrerende rol in Vochtig Haspengouw

DEEL IV. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEVEN VOOR DEELSTRUCTUREN 2. NEDERZETTINGSSTRUCTUUR

(uitgebreid onderwijsnet, inwoneraantal, tuinbouwveiling), die zowel historisch als gewenst is.

De structuurondersteunende gemeenten na kwalitatieve correctie zijn bijgevolg: Beringen, Borgloon, Dilsen-Stokkem, Hamont-Achel, Herk-de-Stad, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren, Lanaken, Peer en Tessenderlo.

STRUCTUURONDERSTEUNENDE HOOFDDORPEN

In de structuurondersteunende gemeenten selecteert de provincie een structuurondersteunend hoofddorp. Die selectie wordt gehanteerd bij het beoordelen van de plaats van nieuwe ontwikkelingen voor bijkomende woningen en bedrijventerreinen volgens de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen.

De structuurondersteunende hoofddorpen zijn: Beringen, Borgloon, Dilsen, Hamont, Herk-de-Stad, Heusden, Houthalen, Lanaken, Peer en Tessenderlo.

HOOFDDORPEN

In alle gemeenten van het buitengebied selecteert de provincie één of meer hoofddorpen. Alleen Herstappe is een gemeente zonder hoofddorp. Die selectie wordt gehanteerd bij het beoordelen van de plaats van nieuwe ontwikkelingen inzake bijkomende woningen en bedrijventerreinen volgens de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen.

Aan de kwantitatieve selectie van hoofddorpen uit het informatief gedeelte voegt de provincie een aantal kernen toe. Het betreft de voornaamste kernen in de gemeenten die na kwantitatieve selectie niet over een hoofddorp beschikken. Het is immers gewenst dat elke gemeente minimaal één hoofddorp heeft met uitzondering van Herstappe. Anderzijds worden een aantal kernen omwille van een specifieke reden toch als hoofddorp opgenomen.

Hoofddorpen die worden toegevoegd of uitgebreid, zijn:

- gemeente As: de kern As (als hoofdkern van de gemeente)
- gemeente Bilzen: de kern Eigenbilzen - Mopertingen (ruimtelijk één geheel)
- gemeente Gingelom: de kern Gingelom (als hoofdkern van de gemeente)
- gemeente Lummen: de kern Lummen (als hoofdkern van de gemeente)
- gemeente Meeuwen-Gruitrode: de kern Gruitrode (omwille van gewenste ruimtelijke concentratie in beide kernen)
- gemeente Neerpelt: de kern Sint-Huibrechts-Lille (vrij autonome kern die ruim aan de uitrustingscriteria voldoet en als enige nagenoeg het vereiste aantal inwoners heeft)
- gemeente Riemst: de kern Riemst (als hoofdkern van de gemeente, centrale ligging en concentratie van voorzieningen)

- gemeente Voeren: de kern 's Gravenvoeren (als hoofdkern van de gemeente)
- gemeente Wellen: de kern Wellen (als hoofdkern van de gemeente).

Uit de lijst met hoofddorpen na kwantitatieve selectie (zie informatief gedeelte) worden daarnaast een aantal hoofddorpen geschrapt. Het gaat om:

- gemeente Beringen: Stal, wegens de te verspreide bebouwing en het ontbreken van een representatieve kern
- gemeente Diepenbeek: Dorpsheide, wegens de te verspreide bebouwing en het ontbreken van een representatieve kern
- gemeente Genk: Boxbergheide, Termien, Oud-Waterschei en Kolderbos, wegens de te verspreide bebouwing en het ontbreken van een kern en/of het aansluiten op het regionaalstedelijk gebied Hasselt - Genk
- gemeente Hasselt: Banneuxwijk, Kiewit, Sint-Lambrechts-Herk, Stevoort, wegens de te verspreide bebouwing en/of de onmiddellijke nabijheid van het regionaalstedelijk gebied
- gemeente Herk-de-Stad: Scholen, wegens de te verspreide bebouwing en de gewenste concentratie in de deelruimte
- gemeente Heusden-Zolder: Boekt, wegens de te verspreide bebouwing en het ontbreken van een representatieve kern
- gemeente Houthalen-Helchteren: Park van Genk en Meulenberg, wegens het ontbreken van een representatieve kern
- gemeente Lommel: Lutlommel, Grote-Barrier en Balendijk, wegens de nabijheid van het kleinstedelijk gebied, het ruim potentieel aan woongebieden en de gewenste concentratie in de stedelijke kern
- gemeente Maasmechelen: Opgrimbie, wegens de nabijheid van het stedelijk gebied
- gemeente Sint-Truiden: Zepperen, Velm en Brustem, omdat ze in de nabijheid van het stedelijk gebied liggen
- gemeente Zonhoven: Termolen, wegens de te verspreide bebouwing.

De hoofddorpen na kwalitatieve correctie zijn opgesomd in de volgende tabel. Indien hoofddorpen in de latere afbakening van een stedelijk gebied vallen, dan vervalt de selectie als hoofddorp.

WOONKERNEN**KAART 62: SELECTIE VAN WOONKERNEN**

In alle gemeenten van het buitengebied selecteert de provincie één of meer woonkernen.

De woonkernen zijn opgesomd in de volgende tabel. Het gaat om de woonkernen zoals kwantitatief geselecteerd in het informatief gedeelte, uitgezonderd de kwalitatieve correcties afhankelijk van de selectie van hoofddorpen en de hierna volgende toevoegingen. Indien woonkernen in een latere afbakening van een stedelijk gebied vallen, dan vervalt de selectie als woonkern.

Herstapen werden als woonkern toegevoegd. Dit is noodzakelijk om een ruimtelijk beleid te kunnen voeren.

In de gemeente Bocholt wordt Reppel als woonkern toegevoegd. Dit dorp met parochie, lagere school en winkelvoorziening komt nochtans niet voor in de lijst van woningbouwgebieden. Dat is het gevolg van de NIS-sector Reppel-kern die bijzonder klein is en het feitelijk kerngebied onvoldoende omvat.

Tabel 40 (op volgende pagina's) geeft per gemeente de definitieve selectie van hoofddorpen en woonkernen. De gemeenten in vetjes hebben een stedelijk gebied. De provincie beschouwt de onderliggende hoofddorpen als structuurondersteunend.

3.4. Verdeling van bijkomende woningen volgens scenario 1

Inzake de verdeling van bijkomende woningen onderscheidt de provincie twee scenario's. Scenario 1 blijft binnen de krijtlijnen van de bindende bepalingen van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen maar houdt rekening met een correctie voor Beringen (zie informatief gedeelte: prognoses, behoeften en taakstellingen).

3.4.1. Kleinstedelijke gebieden

Voor de verdeling van de behoefte aan bijkomende woongelegenheden in de kleinstedelijke gebieden wordt in scenario 1 uitgegaan van de taakstelling die het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen vooropstelt voor de periode 1992 - 2007.

Zoals uitgewerkt in het informatief gedeelte, moeten 18.428 woningen worden verdeeld over de kleinstedelijke gebieden. Elk kleinstedelijk gebied krijgt een richtinggevende kwantitatieve taakstelling volgens het inwoneraantal van het stedelijk gebieddeel in 1991 en volgens de verhouding van het stedelijk deel tot het buitengebieddeel van de betrokken gemeente. Het gemiddelde hiervan wordt als richtinggevende taakstelling vooropgesteld. De verhouding stedelijk deel - buitengebieddeel, is berekend, vertrekkend van een hypothese van afbakening en gebaseerd op statistische sectoren (zie informatief gedeelte). De kwantitatieve taakstelling is richtinggevend voor het gemeentelijk woonbeleid en voor de afbakening van de stedelijke gebieden.

De Vlaamse overheid geeft in het afbakeningsproces aan het regionaalstedelijk gebied Hasselt - Genk een taakstelling van 17.477 woningen. Indien dit cijfer in de loop van het proces zou dalen, verschuift het verschil naar de kleinstedelijke gebieden.

In de stedelijke gemeenten geeft de provincie de woonuitbreidingsgebieden in of aansluitend bij het verstedelijkt gebied vrij. Dit wordt automatisch van kracht bij de goedkeuring van het ruimtelijk structuurplan provincie Limburg.

In de taakstelling voor Leopoldsburg is een mogelijke aangroei van het aantal militairen nog niet inbegrepen. Indien dergelijke aangroei toch ontstaat, wordt de taakstelling voor Leopoldsburg als een minimum beschouwd.

3.4.2. Buitengebied

BEOORDELING VAN DE GEMEENTELIJKE RUIMTELIJKE STRUCTUURPLANNEN

Na de goedkeuring van haar structuurplan is de provincie de goedkeurende instantie voor de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen. Daardoor kan zij opvolging geven aan het beleid inzake de verdeling van de bijkomende woningen in de gemeenten van het buitengebied.

De provincie beoordeelt initiatieven van gemeenten in het buitengebied tot het realiseren van bijkomende woningen op basis van een door de gemeenteraad voorlopig vastgesteld ontwerp van gemeentelijk ruimtelijk structuurplan.

Dat ontwerp van gemeentelijk ruimtelijk structuurplan bevat een woningprogrammatische op basis van een vergelijking van aanbod en behoefte.

- Het aanbod geeft een actueel overzicht van alle gronden langs uitgeruste wegen in woongebied, percelen in niet

TABEL 41: TAAKSTELLING VOOR DE KLEINSTEDELIJKE GEBIEDEN

STRUCTUURONDERSTEUNEND KLEINSTEDELIJK GEBIED	TAAKSTELLING BIJKOMENDE WONINGEN
Sint-Truiden	2.680
Tongeren	2.259
KLEINSTEDELIJK GEBIED IN EEN NETWERK	TAAKSTELLING
Lommel	2.238
Maasmechelen	2.850
Neerpelt - Overpelt	2.226
AUTONOOM KLEINSTEDELIJK GEBIED	TAAKSTELLING
Bilzen	1.180
Bree	1.594
Leopoldsburg	2.066
Maaseik	1.335

DEEL IV. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEVEN VOOR DEELSTRUCTUREN 2. NEDERZETTINGSSTRUCTUUR

vervallen verkavelingen, gronden met een woonbestemming in goedgekeurde plannen van aanleg, gronden in woongebied langs niet uitgeruste wegen (binnengebied) en woonuitbreidingsgebieden. De provincie legt in een op te maken omzendbrief nadere regels vast voor het bepalen van het aanbod. Zij kan ook zelf een onderzoek doen naar het aanbod in alle gemeenten van de provincie.

- De behoefte berekent de natuurlijke aangroei voor heel de gemeente volgens een gesloten bevolkingsprognose. De prognose slaat op een periode van vijftien jaar en loopt gelijk met deze van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen. Voor de berekening van de natuurlijke aangroei wordt dus vertrokken van de situatie op 1 januari 1992. Eindpunt voor de berekening is 31 december 2006. De gemeente verschaft tevens inzicht in de verwachte evolutie van de gezinsverdunding. De provincie geeft in een op te maken omzendbrief ofwel verdere krijtlijnen voor de wijze waarop de natuurlijke aangroei moet worden berekend ofwel een berekening van de natuurlijke aangroei per gemeente.
- De woningprogrammatie in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan geeft de intenties weer voor alle binnengebieden en woonuitbreidingsgebieden (ontwikkelen, als reserve behouden, herbesteden, ruilen van woongebieden).

BELEID INZAKE AANTALLEN BIJKOMENDE WONINGEN

Voor alle gemeenten in het buitengebied wordt de invulling van de woonbehoefte voor de natuurlijke bevolkingsaangroei gewaarborgd.

De berekening van het aantal bijkomende woningen geldt voor de totaliteit van de gemeente. Spreiding over meerdere delen van de gemeente leidt niet tot een cumulatie van aantallen.

BELEID INZAKE DE PLAATS VAN BIJKOMENDE WONINGEN

Bij de beoordeling van de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen en de daarin opgenomen woningprogrammatie gelden volgende principes.

- De provincie gaat ervan uit dat de gemeenten van het buitengebied hun natuurlijke aangroei kunnen realiseren in de woongebieden van de plannen van aanleg (met inbegrip van de woongebieden met landelijk karakter) en in de reeds goedgekeurde en niet-vervallen verkavelingen.
- Vanuit het principe van de gedeconcentreerde bundeling worden de bijkomende woningen bij voorkeur gesitueerd in de hoofddorpen van de gewone gemeenten van het buitengebied en in de structuurondersteunende hoofddorpen van de structuurondersteunende gemeenten.
- Woonuitbreidingsgebieden kunnen worden benut binnen het principe van de natuurlijke aangroei.

- Indien de gemeente het beter acht bepaalde delen van woongebieden niet te ontwikkelen, zal worden afgewogen of het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden of van ruimtelijk verantwoorde gebieden met een niet-woonbestemming kan worden toegestaan. Het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden is in principe mogelijk in ruil voor het reserveren van een evenwaardige oppervlakte in binnengebieden die momenteel een woonbestemming hebben. Het aansnijden van gebieden met een niet-woonbestemming is in principe mogelijk in ruil voor het schrappen van een evenwaardige oppervlakte in binnengebieden met een woonbestemming of in woonuitbreidingsgebieden. De wil van gemeenten om slecht gelegen binnengebieden of woonuitbreidingsgebieden te schrappen als woongebied, werkt dus positief in deze afweging. Ook het reserveren van binnengebieden met een woonbestemming in de woonkernen ten voordele van het aansnijden van woonuitbreidingsgebied in het hoofddorp wordt gunstig beoordeeld. De ruiloperaties mogen de totale woonbalans niet vergroten. De gemaakte reserveringen kunnen vanaf 2007 opnieuw worden beoordeeld.

3.5. Verdeling van bijkomende woningen volgens scenario 2

Scenario 2 inzake de verdeling van bijkomende woningen geeft meer ruimte aan de gemeenten van het buitengebied. Het treedt in werking na de herziening van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen.

3.5.1. Uitgangspunten

In scenario 2 gelden volgende uitgangspunten.

- Voor alle gemeenten van de provincie wordt de natuurlijke aangroei gegarandeerd. Hij bedraagt in totaal 43.743 bijkomende woningen (zie ook informatief gedeelte).
- Het verschil tussen de taakstelling voor de hele provincie (67.524) en de natuurlijke aangroei (43.743) wordt ondergebracht in een provinciale woonreserve. Deze bedraagt bijgevolg 23.781 woningen. Gemeenten kunnen aanspraak maken op extra woningen uit deze reserve volgens onderstaande criteria.
- De herziening van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen, beslist door de Vlaamse regering op 19 juli 2002, bevat het voorstel om de gemeente Beringen als stedelijk gebied te selecteren. Indien dit voorstel wordt bekrachtigd, maakt Beringen in scenario 2 deel uit van de stedelijke gebieden.

3.5.2. Stedelijke gebieden

Aangezien de provincie de stedelijke gebieden wil ondersteu-

TABEL 40: SELECTIE VAN STRUCTUURONDERSTEUNENDE GEMEENTEN, STRUCTUURONDERSTEUNENDE HOOFDDORPEN, HOOFDDORPEN EN WOONKERNEN

GEMEENTE	TYPE GEMEENTE	HOOFDDORPEN	WOONKERNEN
Alken	gewoon	Alken	Terkoest, Sint-Joris
As	gewoon	As	Terheide, Zevenhuizen, Niel bij As
Beringen	structuurondersteunend	Beringen, Beringen-Mijn, Koersel, Beverlo, Paal	Stal, Tervant, Korspel
Bilzen	gemeente met stedelijk gebied	Munsterbilzen, Beverst, Eigenbilzen -Mopertingen	Schoonbeek, Eik, Grote Spouwen, Waltwilder, Rijkhoven, Martenslinde, Rosmeer, Hees, Kleine Spouwen, Hoelbeek, Merem
Bocholt	gewoon	Bocholt, Kaulille	Lozen, Neerkreiel, De Hees, Reppel
Borgloon	structuurondersteunend	Borgloon, Hoepertingen	Rijkel, Jesseren, Bommershoven, Kerniel, Broekom, Gors-Opleeuw,
Bree	gemeente met stedelijk gebied		Opitter, Vostaard, Gerdingen-Barrier, Tongerlo, Beek
Diepenbeek	gewoon	Diepenbeek	Dorpsheide, Rozendaal, Lutselus, Kabergheide, Rooierheide
Dilsen-Stokkem	structuurondersteunend	Dilsen, Lanklaar, Stokkem	Reselt, Elen, Rotem
Genk	gemeente met stedelijk gebied	Waterschei, Winterslag, Zwartberg	Boxbergheide, Oud Termien/Termien, Oud-Waterschei, Kolderbos, Bret, Nieuw Sledderlo, Oud-Winterslag, Gelieren-Hoogzij, Sledderlo (Oud-Sledderlo), Bokrijk
Gingelom	gewoon	Gingelom	Montenaken, Mielen boven Aalst, Jeuk, Borlo, Niel bij Sint-Truiden, Buvingen
Halen	gewoon	Halen	Zelem, Loksbergen
Ham	gewoon	Kwaadmechelen	Oost-Ham, Genendijk, De Warande
Hamont-Achel	structuurondersteunend	Hamont, Achel	Rodenrijt (Achel-Statie), 't Lo
Hasselt	gemeente met stedelijk gebied	Kermt	Banneux-wijk, Sint-Lambrechts-Herk, Stevoort, Kiewit, Kuringen, Tuilt, Spalbeek, Rapertingen, Stokrooie, Godsheide, Wimmertingen
Hechtel-Eksel	gewoon	Hechtel, Eksel	Hoef
Heers	gewoon	Heers	Mechelen-Bovelingen, Horpmaal, Vechmaal, Veulen, Rukkelingen-Loon
Herk-de-Stad	structuurondersteunend	Herk-de-Stad	Schulen, Donk, Berbroek, Schakkebroek,
Herstappe	woonkern		Herstappe
Heusden-Zolder	structuurondersteunend	Heusden, Zolder, Berkenbos	Boekt, Bolderberg, Viversel, Eversel, Lindeman (wijk), Voort
Hoeselt	gewoon	Hoeselt	Alt-Hoeselt, Werm, Sint-Huibrechts-Hern, Romershoven, Schalkhoven, Groenstraat - Onze-Lieve-Vrouw
Houthalen-Helchteren	structuurondersteunend	Houthalen, Helchteren	Park-van-Genk (Houthalen-oost), Meulenbergh, Laak, Lillo, Sonnis

DEEL IV. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEVEN VOOR DEELSTRUCTUREN 2. NEDERZETTINGSSTRUCTUUR

TABEL 40: SELECTIE VAN STRUCTUURONDERSTEUNENDE GEMEENTEN, STRUCTUURONDERSTEUNENDE HOOFDDORPEN, HOOFDDORPEN EN WOONKERNEN (VERVOLG)

GEMEENTE	TYPE GEMEENTE	HOOFDDORPEN	WOONKERNEN
Kinrooi	gewoon	Kinrooi	Molenbeersel, Kessenich, Geistingen, Ophoven
Kortesseem Wintershoven	gewoon_	Kortesseem	Vliermaal, Guigoven, Vliermaalroot,
Lanaken	structuurondersteunend	Lanaken, Rekem, Veldwezelt, Gellik	Smeermaas, Neerharen, Kesselt
Leopoldsburg	gemeente met stedelijk gebied		Heppen, Strooiendorp, Asdonk
Lommel	gemeente met stedelijk gebied		Lutlommel, Grote Barrier, Balendijk, Kolonie, Kattenbos, Kerkhoven, Heuvel, Heide, Lommel-werkplaatsen, Stevensvennen
Lummen	gewoon	Lummen	Meldert, Linkhout, Genenbos, Tiewinkel
Maaseik	gemeente met stedelijk gebied	Neeroeteren	Opoeteren, Voorshoven, Neerhoven, Dorne, Wurfeld, Aldeneik
Maasmechelen	gemeente met stedelijk gebied	Eisden, Eisden-Tuinwijk	Opgrimbie, Leut, Uikhoven, Kotem, Boorsem, Meeswijk, Vucht (Dorp)
Meeuwen-Gruitrode	gewoon	Meeuwen, Gruitrode	Wijshagen, Ellikom, Neerglabbeek
Neerpelt	gemeente met stedelijk gebied	Sint-Huibrechts-Lille	Grote Heide, Damsheide, Herent
Nieuwerkerken	gewoon	Nieuwerkerken	Kozen, Wijer, Binderveld
Opglabbeek	gewoon	Opglabbeek	Louwel, Nieuwe Kempen
Overpelt	gemeente met stedelijk gebied		Overpelt Fabriekstraat, Lindel, Overpelt Werkplaatsen
Peer	structuurondersteunend	Peer, Wijchmaal	Grote Brogel, Linde, Kleine Brogel, Wauberg
Riemst	gewoon	Riemst, Vlijtingen	Herderen, Kanne, Millen, Zussen, Zichen, Vroenhoven, Bolder, Val, Meer, Genoelselderen, Membruggen, Lafelt, Heukelom
Sint-Truiden	gemeente met stedelijk gebied		Zepperen, Velm, Brustem, Wilderen, Ordingen, Aalst, Gelinden, Bevingen, Melveren, Kerkom bij Sint-Truiden, Engelmanshoven, Groot Gelmen, Halmaal, Duras, Runkelen, Gorseem
Tessenderlo	structuurondersteunend	Tessenderlo	Hulst, Engsbergen, Schoot
Tongeren	gemeente met stedelijk gebied		Nerem, Lauw, Piringen, Rutton, Vreeren, Riksingen, Koninksem, Sluizen, 's Herenelderen, Widooie, Overrepen, Mal, Ketsingen, Henis
Voeren	gewoon	's-Gravenvoeren (Voeren)	Sint-Martens-Voeren, Moelingen, Teuven
Wellen	gewoon	Wellen	Vrolingen
Zonhoven	gewoon	Zonhoven	Termolen, Ter Donk, Halveweg
Zutendaal	gewoon	Zutendaal	Wiemesmeer, Bessemer, Papendaal

174. De globale taakstelling van het regionaalstedelijk gebied Hasselt - Genk (17.477 woningen) wordt verminderd met de natuurlijke aangroei van Hasselt, Genk, Diepenbeek en Zonhoven (zie prognoses tabel 24).

nen kunnen deze in ruime mate putten uit de reserve.

Volgende elementen spelen daarbij een rol.

- De Vlaamse overheid geeft in het afbakeningsproces aan het regionaalstedelijk gebied Hasselt - Genk een taakstelling van 7.657 woningen¹⁷⁴ boven de natuurlijke aangroei. Indien dit cijfer gehandhaafd blijft, wordt dit afgenomen van de reserve. Indien dit cijfer zou dalen, verschuift het verschil automatisch naar de kleinstedelijke gebieden.
- Een minimum uit de reserve moet worden toebedeeld aan het geheel van de stedelijke gebieden. Behoud van de verhouding stedelijk gebied - buitengebied in 1991 is daarbij het uiterst minimum. De provincie streeft ernaar deze verhouding te wijzigen ten voordele van de stedelijke gebieden.
- Voor het realiseren van stedelijke woningbouwprojecten in of aansluitend bij het verstedelijkt gebied, kunnen gemeenten met een stedelijk gebied putten uit de reservepot.
- Inspanningen van de stedelijke gemeenten inzake sociale huisvesting dragen bij tot een positieve waardering bij de beoordeling van de woningprogrammatische. Bij het realiseren van woningbouwprojecten in of aansluitend bij het verstedelijkt gebied zullen stedelijke gemeenten een aandeel van 10% sociale woningen in de totale woningvoorraad nastreven.
- Leopoldsburg kan voor de aangroei van het aantal militairen putten uit de reserve.
- In de stedelijke gemeenten geeft de provincie de woonuitbreidingsgebieden in of aansluitend bij het verstedelijkt gebied vrij. Dit wordt automatisch van kracht bij de goedkeuring van het ruimtelijk structuurplan provincie Limburg.
- Ook standplaatsen op woonwagenterreinen in het stedelijk gebied kunnen worden gerealiseerd met behulp van de reserve.

3.5.3. Buitengebied

BEOORDELING VAN DE GEMEENTELIJKE RUIMTELIJKE STRUCTUURPLANNEN

Dezelfde principes gelden als bij scenario 1.

BELEID INZAKE AANTALLEN BIJKOMENDE WONINGEN

In het buitengebied (zowel de volledige buitengebiedgemeenten als de buitengebieddelen van de stedelijke gemeenten) moedigt de provincie het ontwikkelen van grote aantallen bijkomende woningen niet aan. Zuinig ruimtegebruik is een uitgangspunt. Het afstemmen van de groei van het buitengebied op het ritme van de eigen woningbehoeften blijft als beleidsprincipe gelden. De provincie waarborgt in elk geval de invulling van de woonbehoefte voor de natuurlijke bevolkingsaangroei. In bepaalde gevallen kan zij grotere aantallen bijkomende woningen aanvaarden dan wat noodzakelijk is voor de natuurlijke aangroei.

mende woningen aanvaarden dan wat noodzakelijk is voor de natuurlijke aangroei.

Een eerste afwijkingsmogelijkheid bestaat voor buitengebiedgemeenten die onder sterke buitenlandse woondruk staan. De provincie stelt dat alleen de gemeenten Hamont-Achel, Lanaken, Riemst en Voeren zich in deze situatie bevinden. Deze vier gemeenten kunnen van de woonreserve gebruik maken om wooninitiatieven voor de eigen bewoners te ondersteunen. In het voorlopig vastgesteld gemeentelijk ruimtelijk structuurplan verantwoordt de gemeente het aantal woningen die supplementair op de natuurlijke aangroei wordt gevraagd, toont zij aan dat de lokatie van deze bijkomende woningen past binnen de gewenste ruimtelijke structuur en geeft zij aan welke instrumenten zij inzet om de buitenlandse woondruk te beheersen.

Een tweede afwijkingsmogelijkheid heeft betrekking op het voeren van een woningbeleid voor specifieke doelgroepen. Elke buitengebiedgemeente kan dan gebruik maken van de reserve. Het gaat om bijkomende woningen voor alleen maar volgende doelgroepen.

- Gemeenten die in de actuele situatie over minder dan 10% sociale huur- en koopwoningen (in uitvoering van de Vlaamse wooncode) beschikken, kunnen kleine woonprojecten voor sociale huur- en koopwoningen realiseren boven de natuurlijke aangroei. Gemeenten die reeds 10% sociale huur- en koopwoningen hebben, kunnen kleine woonprojecten voor sociale huur- en koopwoningen en sociale kavels realiseren boven de natuurlijke aangroei.
- Voor het herlokalisatie van bewoners van niet te regulariseren weekendverblijven kunnen gemeenten beschikken over bijkomende woningen uit de reserve.
- Ook standplaatsen op woonwagenterreinen kunnen worden gerealiseerd met behulp van de reserve.
- Gemeenten die worden geconfronteerd met een belangrijke instroom van militairen als gevolg van een reorganisatie van het Belgisch leger, kunnen voor de noodzakelijke huisvesting een beroep doen op de woonreserve.

In het voorlopig vastgesteld gemeentelijk ruimtelijk structuurplan verantwoordt de gemeente het aantal woningen die supplementair op de natuurlijke aangroei wordt gevraagd, toont zij aan dat de lokatie van deze bijkomende woningen past binnen de gewenste ruimtelijke structuur en geeft zij aan welke instrumenten zij inzet om deze woningen voor te behouden voor de betrokken doelgroep.

Een laatste afwijkingsmogelijkheid behelst zeer specifieke (voorbeeld)projecten die de provincie wenst te ondersteunen.

- Voor provinciale voorbeeldprojecten ter verdichting van de kernen van het buitengebied kan gebruik worden gemaakt van de reservepot. Het gaat dan om binnengebieden, gele-

DEEL IV. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEVEN VOOR DEELSTRUCTUREN 2. NEDERZETTINGSSTRUCTUUR

gen in de woonzone, die niet eenvoudig te ontwikkelen zijn.

- Voor het omvormen van merkwaardige gebouwen (bijvoorbeeld vierkantshoeven) aan de rand van woonkernen tot woningen kan worden gebruik gemaakt van de reservepot. Deze mogelijkheid draagt in het bijzonder bij tot de leefbaarheid van de kleine kernen in Haspengouw. De provincie en de gemeenten treden hierover in overleg.

BELEID INZAKE DE PLAATS VAN BIJKOMENDE WONINGEN

De principes, opgesomd in scenario 1, gelden ook hier.

3.6. Aandeel sociale woningen

De provincie streeft naar een aandeel van minimum 10% sociale woningen, zoals gedefinieerd in de Vlaamse wooncode, op de totale woningvoorraad en naar een goede spreiding ervan over de gehele provincie. Het betreft woningen bestemd voor de verhuur of verkoop in uitvoering van de Vlaamse wooncode of de Huisvestingscode waarvoor het Vlaams gewest een subsidie heeft verleend of die in eigendom of beheer is van een erkende sociale huisvestingsmaatschappij.

Er is voornamelijk behoefte aan huurwoningen met een verscheiden typologie (serviceflats, studio's, appartementen, woningen). Die nieuwe woningen worden bij voorkeur in het bestaand weefsel van de stedelijke gebieden, de (structuurondersteunende) hoofddorpen en de woonkernen gerealiseerd. Hergebruik, renovatie, vervangingsbouw, invulbouw, herbesteding van oude gebouwen enz. genieten de voorkeur tegenover het ontwikkelen van nieuwe lokaties.

3.7. Afbakening van de kleinstedelijke gebieden

De provincie wil op een soepele wijze de kleinstedelijke gebieden afbakenen. Zij wenst hiervoor een eigen methodologie te ontwikkelen die vanuit volgende uitgangspunten vertrekt.

- De provincie beschouwt het afbakingsproces als een hefboom voor het versterken van het stedelijk gebied. Het afbakingsproces kan bijgevolg verschillen per stedelijk gebied. Het vastleggen van een afbakingslijn is daarbij geen doel op zich. Bijkomende instrumenten kunnen worden ingezet ter versterking van het stedelijk gebied. Deze instrumenten zijn maximaal gericht op uitvoering.
- De provincie beschouwt het afbakingsproces louter als een voorstudie voor het op te maken provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan. De afbakingsopdracht beperkt zich tot het zoeken naar geschikte lokaties om een aanbodbeleid voor stedelijke functies mogelijk te maken, rekening houdend met de ruimtelijke draagkracht van het gebied. De aanbodgebieden worden concreet aangeduid en afgeba-

kend en de relevante principes voor de inrichting ervan worden aangegeven. Zo kan snel tot de opmaak van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan worden overgegaan.

- De provincie wenst de gemeenten nauw te betrekken bij de opmaak van de afbakingsdossiers maar vanuit het duidelijk uitgangspunt dat zij verantwoordelijke en trekker is van het proces. Zij spoort de gemeenten met een kleinstedelijk gebied aan om bij de uitwerking van hun gemeentelijk ruimtelijk structuurplan voldoende rekening te houden met de uitgangspunten van het ruimtelijk structuurplan provincie Limburg met betrekking tot de versterking van de stedelijke structuur. Gemeenten kunnen in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan suggesties doen inzake het versterken van het stedelijk gebied, de afbakingslijn en de gebieden voor stedelijke uitbreiding.
- Vooraleer de afbakingsprocessen aan te vatten organiseert de provincie een brainstorm met de betrokken gemeenten om op basis van een summier verkenning van het terrein een eerste hypothese van gewenste ruimtelijke structuur ter discussie voor te leggen. Deze denkoefening heeft tot doel aan te geven op welke wijze de stedelijke structuur op een kwalitatieve en ruimtelijk verantwoorde wijze kan worden versterkt en welke gebieden hiervoor in aanmerking komen.

3.8. Ontwikkelingsperspectieven voor rasterlandschappen

In het rasterlandschap van Gete en Herk gaat bijzondere aandacht naar het herwaarderen van de niet-bebouwde, meestal natuurlijke of agrarische delen van het gebied. Door de ruimtelijke samenhang van de natuurlijke elementen kan een grotere landschappelijke eenheid worden bekomen met groene binnengebieden en doorgeknipte linten. Nieuwe woonontwikkelingen die op initiatief van de overheid tot stand komen, situeren zich bij de kernen of bouwen verder op de bestaande rasterstructuur. Bij de gewenste ruimtelijke structuur in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan wordt rekening gehouden met de landschappelijke uitgangspunten voor dat gebied.

3.9. Leefbaarheid van kleine kernen

Vooral Droog Haspengouw kent een verouderende bevolking en een negatieve bevolkingsaanwinst. Leegstand en een onaangepast woningpatrimonium zijn daarvan de uiterlijke tekenen. Het is dan ook voornamelijk in deze streek dat het draagvlak van voorzieningen in de kleine kernen bedreigd is. Volgende elementen zijn aanknopingspunten voor het beleid.

- De provincie kan een aantal voorzieningen ondersteunen. De problematiek is echter niet alleen aan te pakken door de provincie, maar valt zeker ook onder een gemeentelijke

- bevoegdheid (opstellen van een eigen hiërarchie van kernen, ondersteunen van voorzieningen enz.).
- Algemeen wordt het geïntegreerd plattelandsbeleid in de toekomst doorgeschoven naar de provincies. Daarin moet worden gezocht naar nieuwe functies voor het buitengebied (endogene economische ontwikkeling zoals plattelandstoerisme, natuurontwikkeling, beheer van de open ruimte, fietstoerisme). Europa voorziet subsidies voor projecten in die zin. De provincies zijn voor Europa daarbij een aanspreekpunt.
 - Projecten van geïntegreerd gebiedsgericht beleid zijn ook een aangewezen instrument voor de provincies.

3.10. Woonwagenterreinen

3.10.1. Beleidskader

De provincie erkent de woonwagen als een volwaardige woonvorm en zal in overleg met de gemeenten de behoefte aan standplaatsen voor residentiële woonwagenterreinen en doortrekkersterreinen invullen.

De invulling van de behoefte aan residentiële terreinen is voornamelijk een gemeentelijke taak. Het concreet invullen van de woonbehoefte is namelijk een gemeentelijke materie. De gemeente kan bovendien aanspraak maken op subsidies van de Vlaamse overheid. De provincie neemt het initiatief om de nodige doortrekkersterreinen aan te leggen. De aanpak van die problematiek gebeurt in samenspraak met de sector en met gespecialiseerde beleidsinstanties.

De zonevremde en illegale inplantingen worden het best op basis van de sociaal-ruimtelijke kwaliteit en draagkracht geëvalueerd en bij een positieve evaluatie met ruimtelijke uitvoeringsplannen geregulariseerd. In andere gevallen kan een herlokalisatie worden overwogen.

3.10.2. Ruimtelijk kader

Residentiële woonwagenterreinen van beperkte omvang kunnen worden voorzien in of nabij alle geselecteerde woonkernen (kernegebonden). Terreinen met een zekere omvang (vanaf 10 tot 15 gezinnen) worden bij voorkeur gerealiseerd in stedelijke gebieden. De terreinen zijn aangesloten op het lokaal wegennet. Zij sluiten aan bij de ruimtelijke structuur van het woongebied, en de voorzieningen van de kern liggen bij voorkeur binnen fietsafstand. De doortrekkersterreinen voldoen aan dezelfde ruimtelijke voorwaarden als de residentiële terreinen. Zij situeren zich bovendien in de nabijheid van het hoofdwegennet en het primair wegennet.

3.10.3. Taakstelling

RESIDENTIËLE WOONWAGENTERREINEN

Tot 2007 wordt de bijkomende behoefte aan standplaatsen geraamd op 80 tot 100 (aangroei en regularisering of herlokalisatie). In totaal zijn er dan bij benadering 230 staanplaatsen. Daarvan werden er al 148 legaal gerealiseerd, waarvan 14 buiten de stedelijke gebieden.

De totale behoefte (bestaande en nieuw te creëren staanplaatsen) wordt bij voorkeur evenredig met het inwoneraantal verdeeld over het regionaalstedelijk gebied en de kleinstedelijke gebieden. De kwantitatieve taakstelling per gemeente bestaat uit het totaal te realiseren aandeel verminderd met het reeds gerealiseerde. Dat wordt toegewezen bij de afbakening van de stedelijke gebieden aan de gemeenten met een stedelijk gebied. Aan de Vlaamse overheid wordt gevraagd om de taakstelling voor het regionaalstedelijk gebied in te brengen bij het afbakeningsproces.

Tabel 42 geeft richtcijfers voor het aantal residentiële standplaatsen voor woonwagenbewoners na realisatie van bijkomende terreinen. Het reeds gerealiseerd aantal moet in mindering worden gebracht voor het verkrijgen van het aantal bijkomende standplaatsen.

DOORTREKKERSTERREINEN

De totale behoefte van een honderdtal bestaande en nieuw te creëren staanplaatsen wordt bij voorkeur evenredig met het inwoneraantal verdeeld over de gemeenten met een stedelijk gebied en in de nabijheid van een hoofdweg of primaire weg. Doortrekkersterreinen moeten een zekere omvang hebben om groepen te kunnen opvangen. Zij worden bij voorkeur gerealiseerd in de stedelijke netwerken Kempische As, Zuidelijk Maasland en de hoofdruimte Midden-Limburg. Aan de

**TABEL 42: TOTAAL TE BEREIKEN AANTALLEN
STANDPLAATSEN VOOR
WOONWAGENBEWONERS**

GEMEENTE	STANDPLAATSEN RESIDENTIEEL
Hasselt - Genk	(98)
Bilzen	13
Bree	7
Leopoldsburg	7
Lommel	15
Maaseik	10
Maasmechelen	17
Neerpelt - Overpelt	16
Sint-Truiden	18
Tongeren	15
TOTAAL	216

DEEL IV. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEVEN VOOR DEELSTRUCTUREN 2. NEDERZETTINGSSTRUCTUUR

Vlaamse overheid wordt gevraagd om de taakstelling voor het regionaalstedelijk gebied op te nemen bij het afbakeningsproces.

3.11. Ruimte voor sport, recreatie en jeugd aansluitend bij of in kernen

De provincie wenst bijzondere aandacht te schenken aan de ontwikkeling van ruimte en infrastructuur voor sport, recreatie en jeugd. Zowel in het buitengebied als in het stedelijk gebied sluiten deze het best aan bij de kernen of zijn op zijn minst veilig en snel toegankelijk vanuit de verschillende woongebieden. Zij moeten toegankelijk zijn voor alle lagen van de bevolking: jongeren, werkende bevolking, ouderen en niet-actieven.

In de gemeentelijke structuurplannen zal een evaluatie worden gemaakt van de bestaande en nodige infrastructuur en ruimte voor sport, recreatie en jeugd. In de structuurplannen kunnen normen en voorschriften worden voorgesteld die in latere uitvoeringsplannen moeten worden gerealiseerd.

Naast de algemene behoefte aan voldoende recreatieve ruimten en sportruimten in openlucht wenst de provincie concreet te suggereren dat bij elk kleinstedelijk gebied minstens één vrij toegankelijke open ruimte als speel- of recreatieruimte wordt gerealiseerd. Dit is noodzakelijk omdat bossen en natuur steeds minder vrij toegankelijk zijn of voor recreatieve activiteiten kunnen worden gebruikt. Concreet kan worden gedacht aan een stadsbos of een meer wild park dat onbelemmerd bruikbaar is. De provincie of de gemeente kan, al naargelang het belang ervan, een ruimtelijk uitvoeringsplan opmaken voor zo'n openluchtrecreatieve ruimte.

3.12. Woondruk vanuit het buitenland

De woondruk vanuit het buitenland maakt internationale afstemming noodzakelijk. De provincie volgt die problematiek verder op.

4. MOGELIJKE ACTIES

4.1. Mogelijke acties voor de provincie

Indien relevant zal de provincie de mogelijke acties steeds uitvoeren in overleg met de betrokken overheden en belanghebbende partijen.

- De provincie bakent in uitvoeringsplannen de kleinste-lijke gebieden af. Zij kan daarbij strategische projecten selecteren en uitvoeren.
- De provincie kan kort na de goedkeuring van dit structuurplan een evaluatie van de gerealiseerde woningen sedert

1992 maken. Dit gebeurt samen met het opstellen van een omzendbrief met betrekking tot het uitwerken van de gemeentelijke woningbouwprogrammatie.

- De provincie kan een visie en een ruimtelijk concept voor het provinciaal stedelijk netwerk Zuidelijk Maasland ontwikkelen. Dat gebeurt in overleg met de betrokken overheden (Vlaanderen, gemeenten), met de provincie Nederlands Limburg, de betrokken Nederlandse gemeenten en met andere belanghebbende partijen. De provincie kan een geïntegreerd gebiedsgericht strategisch plan opmaken en acties daarin uitvoeren.
- De provincie kan een visie en een ruimtelijk concept voor het provinciaal stedelijk netwerk Lommel - Neerpelt - Overpelt ontwikkelen. Dat gebeurt in overleg met de betrokken overheden (Vlaanderen, gemeenten), met de provincie Antwerpen en de Nederlandse provincie Noord-Brabant. De provincie kan een geïntegreerd gebiedsgericht strategisch plan opmaken en acties daarin uitvoeren.
- De provincie kan de leefbaarheid van de kleine kernen ondersteunen door het opzetten van een specifiek geïntegreerd beleid waarin ruimtelijke planning samengaat met een integraal plattelandsbeleid. Bijzondere aandacht gaat naar het helpen ontdekken en ontwikkelen van de eigen mogelijkheden van de kleine kernen.
- De provincie kan de woondruk in de grensgebieden opvolgen en desnoods maatregelen treffen om de grondprijs op een aanvaardbaar niveau te houden. Vooral in de sociale huisvestingssector kunnen initiatieven worden genomen om kansen te geven aan de lokale bevolking.
- De provincie kan een of meer samenwerkingsverbanden initiëren omtrent het realiseren van de gemeentelijke taakstellingen voor standplaatsen op residentiële woonwagenterreinen.
- De provincie kan verder onderzoek doen naar de gewenste lokaties voor doortrekkersterreinen voor woonwagenebrowsers.
- De provincie kan een provinciale ambtenaar aanduiden die gemeenten ondersteunt bij het realiseren van kernversterkende woningbouwprojecten

4.2. Suggesties voor de Vlaamse overheid

- De provincie hanteert het netwerk Midden-Limburg in plaats van het netwerk Limburgs Mijng gebied als beleids- categorie van de nederzettingsstructuur. Aan de Vlaamse overheid wordt gesuggereerd de terminologie en de beleidsmatige invulling daarvan over te nemen bij een herziening van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen.